

Long COVID σε ασθενείς που έχουν νοσηλευτεί λόγω COVID-19

Είναι γνωστό ότι ασθενείς που έχουν ιαθεί από την οξεία φάση της COVID-19 μπορεί να παρουσιάζουν εμμένοντα συμπτώματα. Ωστόσο, δεν έχει περιγραφεί ο αντίκτυπος αυτών των συμπτωμάτων (long COVID) στην ποιότητα της καθημερινής ζωής καθώς και τα χαρακτηριστικά των ασθενών που είναι πιθανότερο να εμφανίσουν long COVID. Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου, Γιάννης Ντάνας, Πάνος Μαλανδράκης** και **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα αποτελέσματα σχετικής προοπτικής πολυκεντρικής μελέτης που πραγματοποιήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με το Πρωτόκολλο Κλινικής Αξιολόγησης ISARIC του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ). Τα αποτελέσματα της μελέτης δημοσιεύτηκαν πρόσφατα στην έγκριτη επιστημονική επιθεώρηση *The Lancet Regional Health – Europe* (DOI:<https://doi.org/10.1016/j.lanep.2021.100186>). Συνολικά 327 νοσηλευόμενοι ασθενείς με επιβεβαιωμένη λοίμωξη COVID-19 εντάχθηκαν στην προοπτική μελέτη τουλάχιστον 3 μήνες μετά την έξοδό τους από το νοσοκομείο. Το πρωτεύον καταληκτικό σημείο της μελέτης ήταν η ανάρρωση, σύμφωνα με τους ίδιους τους ασθενείς, τουλάχιστον 90 ημέρες μετά από την έναρξη των συμπτωμάτων της COVID-19. Επιπλέον, αξιολογήθηκαν ειδικές κλίμακες για τον προσδιορισμό της ποιότητας ζωής στην καθημερινότητα των ασθενών. 55% των συμμετεχόντων ανέφεραν ότι δεν αισθάνονται ότι έχουν πλήρως αναρρώσει. Το 93% ανέφερε εμμένοντα συμπτώματα. Το συχνότερο ήταν η καταβολή (83%) ακολουθούμενο από δύσπνοια (54%). Μάλιστα το 47% των συμμετεχόντων επιβεβαίωσαν το αίσθημα δύσπνοιας με βάση την ειδική κλίμακα δύσπνοιας MRC. Επιπλέον, η αξιολόγηση της ποιότητας ζωής με βάση την ειδική κλίμακα EQ5D-5L έδειξε σημαντική επιδείνωση κατά την περίοδο μετά την πάροδο της οξείας φάσης της COVID-19. Οι γυναίκες κάτω των 50 ετών ήταν κατά 5 φορές λιγότερο πιθανό να αναφέρουν ότι είχαν αναρρώσει από τα συμπτώματα που σχετίζονταν με τη COVID-19, ήταν πιθανότερο να εμφανίζουν εμμένουσα αδυναμία στην εκτέλεση των καθημερινών δραστηριοτήτων, ήταν πιθανότερο κατά δύο φορές να αναφέρουν εντονότερη καταβολή και ήταν πιθανότερο κατά επτά φορές να αναφέρουν εμμένον αίσθημα δύσπνοιας συγκριτικά με άνδρες της ίδιας ηλικίας. Συμπερασματικά, οι επιβιώσαντες που χρειάστηκαν νοσηλεία λόγω λοίμωξης COVID-19 εμφάνισαν εμμένοντα συμπτώματα long COVID μετά την οξεία φάση της λοίμωξης, δυσχέρεια στην εκτέλεση των καθημερινών δραστηριοτήτων, αίσθημα δύσπνοιας και μειωμένους δείκτες ποιότητας της ζωής. Αυτά τα ευρήματα αφορούσαν νέους ασθενείς, χωρίς γνωστά σοβαρά προβλήματα υγείας που ανήκαν στο ενεργό εργατικό δυναμικό. Οι γυναίκες ήταν πιθανότερο να εμφανίζουν συμπτώματα long COVID.